

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0713.1.86.2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 6698 Pana Posła Dariusza Mateckiego w sprawie liczby pozwoleń na pobyt wydanych cudzoziemcom od 1 stycznia 2024 r. – skierowaną do Prezesa Rady Ministrów, a następnie przekazaną¹ Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji w celu udzielenia odpowiedzi, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Stworzenie odpowiedzialnej i bezpiecznej dla mieszkańców Polski polityki migracyjnej jest podstawowym założeniem dokumentu pn. „*Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030*”². Procesy migracyjne nie mogą zwiększać poziomu niepewności w codziennym życiu mieszkańców Polski. Jednocześnie polityka migracyjna musi zawierać instrumenty, których celem jest zwiększanie konkurencyjności polskiej gospodarki, sektora szkolnictwa wyższego oraz stymulowanie migracji powrotnych Polaków i cudzoziemców pochodzenia polskiego. W celu osiągnięcia powyższego, w ww. dokumencie zaproponowano wiele kierunkowych decyzji w poszczególnych obszarach w nim opisanych.

W kontekście zagadnień podniesionych przez Pana Posła warto podkreślić, że *Strategia* przyjmuje nadrzędny priorytet bezpieczeństwa, rozumiany jako zobowiązanie dla działań państwa na wszystkich poziomach, tak aby dokonujące się procesy migracyjne były szczegółowo regulowane i pozostawały pod kontrolą zarówno w zakresie celu przyjazdu, skali napływu, jak i państw pochodzenia cudzoziemców.

Określenie zasad dostępu do terytorium Polski pozostaje w gestii Rządu Rzeczypospolitej Polskiej (RP), przy jednoczesnym uwzględnieniu zobowiązań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej (UE), a w szczególności w Strefie Schengen. Przedmiotowe zasady są regulowane w ramach polityki wizowej oraz procedur legalizacji pobytu cudzoziemców. Oba wymienione procesy

¹ Zgodnie z właściwością, pismem z 5 grudnia 2024 r. Pana Karola Grzybowskiego – Podsekretarza Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, o sygn. DSP.INT.4610.1281.2024.

² Dalej – *Strategia*. Dokument stanowi załącznik do uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r.

są ze sobą ściśle związane, a ich celem jest niedopuszczanie do wjazdu i pobytu w Polsce osób niepożądanych.

Ochrona granicy i zapobieganie nielegalnej imigracji, będącej elementem działań hybrydowych wymierzonych w interesy Polski i UE, jest priorytetem działań państwa w obszarze bezpieczeństwa. W tym miejscu warto zauważyć, że procesy migracyjne mają charakter globalny i dotyczą coraz większej liczby osób. Polska, znajdując się na jednym ze szlaków migracyjnych, podejmuje wszelkie środki mające na celu zapobieganie przerzutowi ludzi przez jej terytorium. Jednocześnie realizuje działania zapewniające ochronę migrantów, których życie lub zdrowie mogłoby być zagrożone oraz podejmuje inicjatywy dotyczące przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Strategia określa zasady przyznawania ochrony krajowej i międzynarodowej cudzoziemcom. Powyższe jest szczególnie istotne w sytuacji, gdy ukształtowane po zakończeniu II wojny światowej procedury są obecnie bezwzględnie wykorzystywane przez reżimy dyktatorskie na całym świecie. Polska również mierzy się ze wskazanym wyzwaniem w bezprecedensowym zakresie, odpierając ataki ze strony Białorusi i Rosji. Z uwagi na powyższe, kierując się zasadami humanitaryzmu oraz praktycznej realizacji praw człowieka, Rząd RP będzie domagał się zmiany dotychczasowego podejścia do przyznawania azylu. Gwarancje prawne, w jakie wyposażeni są migranci, w tym nielegalnie przekraczający granicę, nie mogą oznaczać istnienia zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa oraz ich samych. W przypadku realnego zagrożenia destabilizacji państwa przez napływ imigrantów, powinno być możliwe czasowe i terytorialne zawieszanie prawa do przyjmowania wniosków o azyl.

W kontekście ochrony granicy RP przed zagrożeniami hybrydowymi, należy podkreślić, że w sytuacji Polski niezmiernie ważne, z punktu widzenia przeciwstawiania się polityce Białorusi i Rosji, które wykorzystują migrantów do próby zdestabilizowania UE w ramach instrumentalizacji migracji, jest ograniczanie nielegalnych przekroczeń granicy. Ochrona granicy wymaga kompleksowego podejścia, opartego na budowie zapór fizycznych i elektronicznych oraz wprowadzania stref buforowych, ale również na sprawnym systemie odsyłania migrantów, którzy przekroczyli nielegalnie granicę do państw tranzytu i pochodzenia. Konieczne jest także wzmożenie kampanii informacyjnych, będących odpowiedzią na oferty przerzutu ludzi, zamieszczane przez przemytników w sieciach społecznościowych. Polska będzie kontynuowała fizyczne i elektroniczne zabezpieczenie granicy polsko-białoruskiej i polsko-rosyjskiej w taki sposób, aby maksymalnie utrudnić jej nielegalne przekraczanie. Jednocześnie plany wzmocnienia zapory muszą, na ile jest to możliwe, ograniczać jej wpływ na środowisko naturalne.

Nadmieniam również, że jest planowane wypracowanie kompleksowego modelu szybkiej reakcji na pojawiające się prowokacje ze strony Białorusi czy Rosji, tak aby zapewnić bezpieczeństwo lokalnych mieszkańców. Powyższe będzie elementem Narodowego Planu Bezpieczeństwa „Tarcza Wschód”.

Odpowiadając na pytanie w zakresie zapewnienia kontroli nad napływem cudzoziemców należy odnieść się także do kwestii zmian w zakresie przyjmowania uchodźców i migrantów ekonomicznych. Doświadczenia instrumentalizacji migracji oraz wykorzystywania migrantów w działaniach hybrydowych, wymierzonych w stabilność Polski oraz UE, dostarczają wielu argumentów uzasadniających przedmiotowe podejście. Powyższe dotyczy nie tylko nielegalnych przekroczeń granicy poza przejściami granicznymi, ale również możliwości czasowego i terytorialnego zawieszania przyjmowania wniosków na samych przejściach lub poza nimi w sytuacji bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Podobne rozwiązania zostały wprowadzone w Finlandii na mocy ustawodawstwa krajowego. Powyższe spowodowało rozpoczęcie dyskusji na temat możliwości wdrożenia ww. rozwiązania w prawie unijnym.

Odnosząc się z kolei do kwestii zmian w polityce przyjmowania migrantów ekonomicznych, *Strategia* przewiduje, że Polska przyjmie zasadę, iż konsekwencjom zmian demograficznych i społecznych na rynku pracy nie należy przeciwdziałać tylko instrumentami polityki imigracyjnej. Polska będzie dopuszczać do polskiego rynku pracy cudzoziemców, tak aby uzupełniać niedobory na rynku pracy w zawodach deficytowych, tworząc także specjalne regulacje adresowane do zawodów długotrwale deficytowych. Dopuszczanie cudzoziemców do polskiego rynku pracy w specjalnej procedurze będzie uzależnione od spełnienia kilku istotnych warunków. Kluczowymi z nich, które muszą być brane pod uwagę, będą:

- obywatelstwo kraju należącego do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub państwa, z którym Polska lub UE ma podpisaną umowę o readmisji i jest ona skutecznie realizowana,
- posiadanie unikatowych, wysokospecjalistycznych umiejętności lub brak możliwości znalezienia pracownika o potrzebnych oraz unikatowych umiejętnościach w Polsce,
- otrzymywanie wynagrodzenia miesięcznego co najmniej porównywalnego z pracownikami polskimi w danej branży, tak aby w tym zakresie nie tworzyć nieuczciwej konkurencji,
- zatrudnienie na wniosek pracodawcy realizującego inwestycje w Polsce o strategicznym znaczeniu dla gospodarki lub obronności państwa.

Ponadto *Strategia* zakłada, że w oparciu o dotychczasowe doświadczenia zostaną wypracowane rozwiązania ograniczające nadużycia w zakresie pracy sezonowej.

Powyższe będzie się odbywać w ramach obowiązującego unijnego prawodawstwa. Przy czym, podejmując działania ograniczające ww. nadużycia, należy jednocześnie mieć na uwadze konieczność zapewnienia możliwości uzupełnienia niedoborów pracowników (np. w sektorze rolnym), niemożliwych do zapełnienia w oparciu o pracowników polskich.

W trybie pilnym zostanie zmodyfikowany model funkcjonowania w Polsce agencji zatrudnienia pośredniczących w rekrutowaniu cudzoziemców. Obecnie obowiązujące procedury nie gwarantują odpowiedniej ochrony praw pracowniczych oraz bezpieczeństwa państwa. Wprowadzone zmiany pozwolą na wyeliminowanie podmiotów, które łamią prawo oraz działają na szkodę pracowników i państwa. Zmiany będą dotyczyć m.in. outsourcingu pracowniczego, który de facto polega na omijaniu reżimu prawnego dotyczącego agencji zatrudnienia i pracy tymczasowej. Jednocześnie wprowadzane zmiany pozwolą na bardziej efektywne niż dotychczas funkcjonowanie agencji zatrudnienia, szczególnie w odniesieniu do procedur uzyskiwania zezwoleń na pracę i wsparcie cudzoziemców w legalizacji ich pobytu w Polsce. W tym celu planowana jest modyfikacja zasad wpisywania podmiotów pośredniczących do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia. Ponadto zostaną przyspieszone procedury usuwania agencji z rejestru, a także zostaną zwiększone kary za nielegalne pośrednictwo i przyczynianie się do nielegalnego zatrudniania cudzoziemców. Należy zapewnić przy tym, żeby przyjmowane regulacje nie skutkowały przeniesieniem się pośrednictwa do szarej sfery, gdzie nie obowiązują żadne normy prawne.

Ponadto uprzejmie informuję, że odpowiedź na pozostałe pytania została przedstawiona w formie tabeli, w załączniku do niniejszego pisma.

Z poważaniem

z up. Maciej Duszczyk
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Załącznik:
Zestawienie tabelaryczne.

Otrzymuje:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.